

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK TUTUMLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Özge ÖZDEN ÜNLÜ
Bahçeşehir Koleji
ozgeozdenunlu@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4119-1889

Doç. Dr. Bilge GÖK
Hacettepe Üniversitesi
bilgeb@hacettepe.edu.tr
ORCID: 0000-0002-1548-164X

Araştırma Makalesi

Geliş Tarihi: 20.10.2021

Revize Tarihi: 22.12.2021

Kabul Tarihi: 29.12.2021

Atıf Bilgisi: Özden Ünlü, Ö. ve Gök, B. (2021). Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Ahi Bilge Eğitim Dergisi (ABED)*, 2(2), 120-130.

ÖZ

Teknolojideki gelişmeler diğer alanlardaki gibi eğitim alanında da farklılaşmayı mecburi hâle getirmiştir. Öğretim uygulamalarındaki farklılıklar, planlama ihtiyaçlarını ortaya çıkarmıştır. Kişisel gelişim açısından, mesleki gelişimde de yaşam boyu öğrenme kavramı gitgide daha çok kullanılmakta böylece eğitimde süreklilik isteği artmaktadır. Eğitim-öğretim yöntemlerindeki ve eğitim teknolojilerindeki yenileşmelerin gelişmesine yol açan sebep eğitime duyulan ihtiyaçtır. Böylece teknolojideki yeni gelişmeler ve değişen yöntemler bir araya gelerek eğitim-öğretimdeki değişime sebep olmaktadır. Eğitim-öğretimdeki değişikliklere sebep olan en önemli faktörler; öğrenci popülasyonunun artması, her tür öğrenci profilinin eğitime duyduğu ihtiyaç, küreselleşen sağlık problemleri, çalışma yoğunluğunun insanların ömürleri boyunca kişisel gelişimi gerektirmesi nedeniyle insanların bu alandaki eğitim gereksinimlerini giderme arzusudur. Zaman ve mekân konusunda esneklik avantajı sağladığı için uzaktan eğitim tercih edilme sebebidir. Yüz yüze eğitime alternatif olabilmesinde teknolojinin gelişerek teknik kusurların geçmiş zamana göre ortadan kalkması da önemli rol oynamıştır. Bu çalışmanın amacı sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime karşı tutumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 öğretim yılında Türkiye’de çeşitli illerde görev yapmakta olan ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan 118 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada “Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği” kullanılarak veriler toplanmış ve toplanan verilerin analizinde t testi ve varyans analizi yöntemlerinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime karşı tutum düzeylerinin cinsiyete, öğretmenlerin çalıştıkları kuruma, mesleki kıdeme ve eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Sınıf öğretmeni, uzaktan eğitim, tutum.

INVESTIGATION OF THE ATTITUDES OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS TOWARDS DISTANCE EDUCATION ACCORDING TO VARIOUS VARIABLES*

ABSTRACT

Advances in technology have made it necessary to differentiate in the field of education as in other fields. Differences in teaching practices have revealed planning needs. In terms of personal development, the concept of lifelong learning is being used more and more in professional development, so the desire for continuity in education is increasing. The reason for the development of innovations in education-teaching methods and educational technologies is the need for education. Thus, new developments in technology and changing methods come together and cause change in education. Thus, new developments in technology and changing methods come together and cause change in education. The most important factors causing changes in education are; The increase in the student population, the need for education of all kinds of student profiles, globalizing health problems, the desire to meet the education needs of people in this field because the work intensity requires personal development throughout their lives. Distance education is the reason why it is preferred because it provides the advantage of flexibility in time and space. The aim of this study is to examine the attitudes of classroom teachers towards distance education according to various variables. The study group of the research consists of 118 teachers working in various cities in Turkey in the 2020-2021 academic year and volunteering to participate in the study. The survey method, one of the quantitative research methods, was used in the study. In the study, data were collected using the "Distance Education Attitude Scale" and t-test and analysis of variance methods were used to analyze the collected data. As a result of the research, it was

seen that the level of teachers' attitudes towards distance education did not show a significant difference according to gender, the institution they work for, professional seniority and educational status.

Keywords: Primary-school teacher, distance education, attitude.

Giriş

Eğitim sistemindeki değişimlere sebep olan faktörlerden biri de teknolojik gelişmelerdir. Eğitime duyulan ihtiyaç yalnızca mesleki ihtiyaçtan kaynaklanmaz. Yaşam boyu öğrenme kavramı mesleki gelişimin yanı sıra diğer alanlarda da kişisel gelişimi kapsar. Eğitim ihtiyacı çağımızın gelişmesiyle beraber teknolojinin de eğitime sağladığı katkıyla yeni öğretim yöntem ve tekniklerinin ortaya çıkmasına yol açmış, bu sebeple yeni teknoloji ve değişen yöntem ve teknikler yavaş yavaş eğitimde farklılaşmaya yol açmıştır. Eğitim-öğretimdeki değişikliklere sebep olan en önemli faktörler; öğrenci popülasyonunun artması, her seviyeden öğrenci profiline eğitime duyduğu ihtiyaç, çalışma yoğunluğunun insanların ömürleri boyunca kişisel gelişimi gerektirmesi nedeniyle insanların bu alandaki eğitim gereksinimlerini giderme arzusudur. Uzaktan öğrenim ile uzaktan öğretim uzaktan eğitim sürecinin her iki bölümünü ifade etmektedir. Öğrenciler için uzaktan öğretim, ders yapabilmek için gereken materyalleri sağlayan, dersi planlayan fiziksel olarak uzakta bulunan kurumu ifade eder (Keegan, 2013).

Uzaktan eğitim sisteminin, günümüzde eğitimin ayrılmaz parçalarından biri haline geldiği görülmektedir (Kumari, 2018). Alan yazında uzaktan eğitim, “web tabanlı eğitim, internet yoluyla öğrenme ve e-öğrenme” vb. kelimelerle veya anlamdaş şeklinde kullanılmaktadır (Turgut ve Yenilmez, 2011, s. 122). Uzaktan eğitim, öğretmenin ve öğrencilerin zaman ve mekân açısından farklı ortamlarda yer aldığı yapılandırılmış bir öğrenme süreci olarak ifade edilebilir (İşman, 1998). Başka bir şekilde açıklamak gerekirse uzaktan eğitim, öğrenci ve öğretmenin farklı yerlerde bulunarak ancak gerekli durumlarda yüz yüze görüşme sağlayarak gerçekleştirdiği bir eğitim-öğretim modelidir. Öğretme ve öğrenme sürecinin farklı biçimlerde uygulanması, uzaktan eğitimin en ana öğelerinin başında gelir.

Keegan’a (1998) uzaktan eğitim etkinlikleri “grup-tabanlı uzaktan eğitim” ve “bireysel tabanlı uzaktan eğitim” olmak üzere iki başlık altında ele alınabilir. Öğretmen ve öğrenciler aynı yerde olmasa bile görüntülü ve sesli bir şekilde senkron dersler aracılığıyla bir araya gelebilirler. Buna “grup tabanlı uzaktan eğitim” denir. Bireysel tabanlı uzaktan eğitim ise öğrenci uzakta olsa bile tek başına çeşitli etkinliklerle öğrenme sürecini yürütmesidir. Uzaktan eğitim sürecini geleneksel eğitimden ayıran en temel özellik öğrenme ortamıdır. Öğrenme ortamlarındaki farklılıklar şüphesiz bireylerin kullandığı becerileri etkilemektedir.

Uzaktan eğitimin öngörülmesi zor durumu sebebiyle belli bir kuramsal çerçeveye oturtulmasında sıkıntılar çıkabilmektedir. Bu sebeple öngörülmesi zor durumlarda farklı pedagojik bakış açılarına ihtiyaç görülebilmektedir. Keegan (2005) ve Simonson, Schlosser ve Hanson (1999) uzaktan eğitim değerlendirilirken didaktik, pedagojik kuramsal temelleri dikkate alınarak düşünülmesi gerektiğini ileri sürmektedirler.

Literatüre bakıldığında, uzaktan eğitim hakkında görüşlerin ve tutumların araştırıldığı birçok bilimsel veri karşımıza çıkmaktadır. Alakoç (2001) yaptığı çalışmada, öğretim üyelerinin uzaktan eğitim ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmadığı ortaya çıkmıştır. Uzaktan eğitim teknolojileri ile ilgili de en fazla genel ağın (internetin) tercih edildiğini söylemektedir. Ayrıca Horzum’un (2003) öğretim görevlilerinin internet destekli eğitime karşı fikirlerini bulmak için yaptığı araştırmasında, öğretim görevlilerinin internet destekli eğitime karşı pozitif tutum gösterdikleri ortaya çıkmıştır. Öğretim görevlilerinin uzaktan eğitim metodu olarak en fazla interneti kullanmaya yöneldikleri tespit edilmiştir. Maushak ve Ellis (2003), uzaktan eğitim deneyimlerini öğretmen adayları gözünden araştırdıkları çalışmalarında uzaktan eğitim ortamında bulunan öğretim durumlarına, etkinliklere katılım durumlarına ve yazılım yetkinliğine karşı teknik konularla ilgili tutumlara değinmişlerdir. Araştırmanın sonucunda ise, öğretmen adaylarının yüksek tutum içinde olduklarını tespit etmişlerdir. Sabancı (2005) ilköğretimde çalışan branş öğretmenleri açısından internet kullanım durumlarının tespit edilmesini hedefleyen araştırmasında kadın öğretmenlerin ve meslekteki deneyimi az olan

öğretmenlerin; matematik ve fen bilgisi öğretmenlerinin interneti çok daha fazla tercih ettiğini belirlemiştir. Ayrıca arama motoru ve e-posta internette en çok kullanılan uygulamalardır. İlkokulda görev yapan öğretmenlerin internet kullanma alışkanlıklarını ve internete olan bakış açıklarını tespit etmek için yaptıkları araştırmada internet kullanımının cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur (Okçu ve Ağır, 2006). Ural (2007) yaptığı çalışmada, yüksek lisans yapan öğrencilerin uzaktan eğitime karşı görüşlerinin olumsuz olduğunu ileri sürmüştür. Bunun sebebi olarak ise yüksek lisans düzeyinde uzaktan eğitim sistemlerinin bağımsız öğrenmeyi desteklemeyeceği fikrini savunmalarıdır. Uzaktan eğitim ile ilgili yapılan bir başka araştırma, Akhlaque, Hafeez ve Gujjar (2007) tarafından yapılmıştır. Bu araştırma televizyonda yayınlanan programların kavramsal ve kuramsal öğrenmelere olumlu etki edeceğini ortaya çıkarmıştır. Uzaktan öğrenen öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda içeriklerin yeniden planlanmasının zorunlu olduğu çıkarımına varılmıştır.

Uzaktan eğitimin en önemli avantajı esnekliğidir. Esnek erişim sadece zaman ve mekân kısıtlamalarını ortadan kaldırmakla kalmaz, aynı zamanda öğrenenler ile öğrenme kaynakları arasındaki fiziksel, psikolojik veya etkileşimli engelleri de ortadan kaldırır (Bozkurt, Üzümcü, Erdoğan ve Gümüş, 2019). Uzaktan eğitiminin tüm bu avantajları yanında sınırlılıkları da bulunmaktadır. Araştırmacılar tarafından uzaktan eğitimin üstünde düşünülmesi gereken en önemli sınırlılığı, öğrenci ve eğitimci arasındaki bağın sağlıklı inşa edilememesinden ortaya çıktığı çıkarımdır. Öğrencilerin ders içerisindeki katılımı, ilgisi ve sevgisinin olumlu/olumsuz etkilenmesinin en önemli nedeninin eğitimci olduğu söylenebilir. Bununla birlikte öğretmen ile öğrenci göz temasının sağlıklı bir şekilde kurulamaması ve sosyalleşme engeli de önemli sınırlılıklar arasındadır. Uzaktan eğitimin mecburi bir şekilde bir anda uygulamak zorunda kalma ise hem öğretmen tutumları hem de uzaktan eğitimin avantajları olumsuz anlamda etkilenmektedir. Bu araştırmada öğretmen tutumlarının cinsiyet, kıdem, çalışılan kurum ve branşlara göre değişimi incelenmiştir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının çeşitli değişkenlere göre nasıl değiştiğini ortaya çıkarmaktır. Çeşitli sebeplerden dolayı uzaktan eğitimi uygulamak zorunda kalınması, teknolojinin gelişmesi ve öğretmenlerin teknolojinin gelişen bu değişimine uyum sağlaması beklentisinden hareketle öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı nasıl bir tutum sergilendiğini bilmek oldukça önemlidir. Uzaktan eğitime karşı öğretmenlerin tutumlarının belirlenmesi uzaktan eğitim sürecinin etkililiği açısından oldukça önemlidir. Araştırmanın amacına dayalı olarak, “Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime karşı tutum düzeyleri nedir?” ana problem sorusu ile aşağıda belirtilen alt problem sorularına yanıt aranmıştır:

Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime karşı tutum düzeyleri;

- 1) cinsiyete göre
- 2) çalıştıkları kuruma göre
- 3) mesleki kıdeme göre
- 4) eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizi ile araştırma etiği hakkında bilgilere yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim karşısındaki tutum düzeylerini belirlemek amacıyla “tarama modeli” kullanılmıştır. Karasar’a (1995) göre tarama modeli geçmişte veya şimdiki olayları, olduğu hâliyle açıklamayı hedefleyen araştırma yaklaşımlarından biridir. Araştırmanın öznesi veya nesnesi, bulunduğu şartlar içerisinde ve olduğu hâliyle anlatılmak istenir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 eğitim yılında kolay ulaşılabilir durum örneklemesine göre seçilen 118 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin demografik bilgileri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1

Katılımcılara ait Demografik Bilgiler

Özellik	Kategori	f	%
Cinsiyet	Kadın	94	79.7
	Erkek	24	20.3
Çalışılan kurum	Devlet okulu	82	69.5
	Özel okul	36	30.5
Mesleki kıdem	5 yıl ve daha az	13	11
	6-10 yıl	33	28
	11-15 yıl	28	23.7
	16-20 yıl	14	26.2
	21 yıl ve üstü	31	11.9
Öğrenim durumu	Ön lisans	3	0.9
	Lisans	2	1.7
	Lisansüstü	95	80.5
		20	16.9

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada araştırmanın amacına uygun şekilde Ağır (2007) tarafından geliştirilen “Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Bu kapsamda yapılan faktör analizi sonucunda iki alt faktörden oluşan ölçekte yer alan faktörlerin toplam varyansın %60.1’ini açıkladığı görülmüştür. Ölçeğe alınan maddelerin madde-test korelasyonları 0.30 ile 0.65 arasında değişmektedir. %27’lik alt-üst gruplara dayalı madde analizi sonucunda maddelerin istenen düzeyde ayırt edici olduğu bulunmuştur ($p<0.001$). İki alt boyuttan (uzaktan eğitimin avantajları ve uzaktan eğitimin sınırlılıkları olmak üzere) ve 21 maddeden oluşan ölçeğin Cronbach’s Alpha ile iç tutarlılık katsayısı 0.83 bulunmuştur. Aynı zamanda ölçeğin güvenilirliğini tespit etmek amacıyla test maddeleri tarafsız olarak ikiye ayrılmıştır. Daha sonra Spearman Brown formülü kullanılmıştır. Testin hepsi için korelasyon katsayısına bakılmış, sonunda değer 0.80 olarak tespit edilmiştir. Bu çalışmada ise kullanılan ölçeğin güvenilirliği 0.78 olarak bulunmuştur.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma kapsamında öncelikle çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin çalışmaya katılıp katılmamaya gönüllü olup olmadıkları teyit edilmiştir. Veriler pandemi koşulları dikkate alınarak online olarak toplanmıştır. Ölçeğin tamamlanması yaklaşık 10 dakika sürmüştür. Yapılan çalışmada bulunan veriler SPSS programıyla bilgisayar ortamında analizi edilmiştir. Verilerin analizinde sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeylerinin cinsiyet, kıdem, eğitim durumları ve çalıştığı kurumlara göre farklılaşıp farklılaşmadığını bulabilmek için veriler normal dağılım gösterdiği ve varyanslar homojen olduğu için varyans analizi ile t-testi kullanılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediği çarpıklık ve basıklık katsayıları, grafikler ve normallik testleri ile varyansların homojenliği is levene testi ile incelenmiştir.

Araştırma Etiği

Araştırma, 2007 yılı mart ayı 2594 sayılı Tebliğler Dergisinde yer alan “Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi” ile Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 22.08.2017 tarih ve E.12607291 sayılı “2017/25: Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri Genelgesi” kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda çalışmanın gerçekleştirildiği okulların müdürlüğünden gerekli araştırma izni alınmıştır. Kişisel Verileri Koruma Kanunu kapsamında, çalışmaya katılan öğretmenlerin ölçek maddelerine verdikleri cevapların gizliliği

ve güvenliğine yönelik gerekli önlemler alınmıştır. Katılımcıların kimliğinin gizli tutulacağı ve çalışmaya katılımın gönüllük esasına dayalı olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca formlar araştırma haricinde üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır.

Bulgular

Bu bölümde araştırmanın alt problemleri doğrultusunda elde edilen bulgular sırasıyla sunulmuştur.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının cinsiyete bağlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız gruplar t testi analiz sonuçları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2
Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Uzaktan Eğitime Karşı Tutum Ölçeğinden Elde Ettikleri Puanlara İlişkin Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Ortalama	Ss	sd	t	p
Kadın	94	3.14	.36			
Erkek	24	3.12	.52	116	0.15	0.87

Tablo 2 incelendiğinde, kadın ve erkek öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı tutum puan ortalamaları birbirine oldukça yakın bulunmuştur. Ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız örneklem t testi sonucuna göre, kadın ve erkek öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı tutum puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı değildir ($t(116)=0.15$, $p >0.05$). Bu sonuca göre, öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı tutumlarının cinsiyete göre değişiklik göstermediği söylenebilir.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının çalıştığı kuruma bağlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız gruplar t testi analiz sonuçları Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3
Sınıf Öğretmenlerinin Çalışılan Kurum Değişkenine Göre Uzaktan Eğitime Karşı Tutum Ölçeğinden Elde Ettikleri Puanlara İlişkin Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Çalışılan Kurum	N	Ortalama	Ss	sd	t	p
Devlet Okulu	82	3.08	0.40			
Özel Okul	36	3.24	0.36	73	2.22	0.89

Tablo 3 incelendiğinde devlet okulunda görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı tutum düzeylerinin daha olumlu olduğu görülmekle birlikte, ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız örneklem t testi sonucuna göre, devlet okulu ve özel okulda çalışan öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı tutum puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı değildir ($t(73)=2.22$; $p>0.05$). Bu sonuca göre, öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı tutumlarının çalışılan kuruma göre değişiklik göstermediği söylenebilir.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeylerinin mesleki kıdeme bağlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA testi analiz sonuçları Tablo 4 ve 5’te gösterilmiştir.

Tablo 4

Sınıf Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Puanlarının Mesleki Kıdeme Göre Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

Kıdem	N	Ortalama	Ss
0-5 yıl	13	3.17	0.32
6-10 yıl	33	3.26	0.46
11-15 yıl	28	3.10	0.36
16-20 yıl	14	2.96	0.26
21 yıl ve üstü	31	3.10	0.42
Toplam	118	3.13	0.40

Tablo 5

Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Uzaktan Eğitime Karşı Tutum Ölçeğinden Elde Ettikleri Puanlara İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	302.86	35	8.65	1.13	0.32
Gruplar İçi	630.19	82	7.68		
Toplam	933.05	117			

Tablo 4 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdem değişkenine göre uzaktan eğitime karşı tutum puan ortalamaları birbirine oldukça yakın bulunmuştur. Ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan ANOVA testi sonucuna göre, tablo 5’de de görüldüğü üzere mesleki kıdem değişkenine göre öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı tutum puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı değildir ($F(25,117)=1.13$; $p>0.05$). Bu sonuca göre, öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı tutumlarının mesleki kıdeme göre değişiklik göstermediği söylenebilir.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeylerinin eğitim durumuna bağlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA testi analiz sonuçları Tablo 6 ve 7’de gösterilmiştir.

Tablo 6

Sınıf Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Puanlarının Eğitim Durumuna Göre Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

Öğrenim Durumu	N	Ortalama	Ss
Ön Lisans	3	2.97	0.64
Lisans	95	3.10	0.37
Lisansüstü	20	3.27	0.49
Toplam	118	3.13	0.40

Tablo 7

Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Uzaktan Eğitime Karşı Tutum Ölçeğinden Elde Ettikleri Puanlara İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	9.48	35	0.27	1.55	0.05
Gruplar İçi	14.35	82	0.17		
Toplam					

Tablo 6 ve 7 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin eğitim durumu değişkenine göre yüksek lisanstan mezun olan öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı tutum puanları önlisans ve lisanstan mezun olan öğretmenlerden daha yüksek bulunmasına rağmen, ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan ANOVA testi sonucuna göre, eğitim durumu değişkenine göre öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı tutum puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı değildir $F(35,117)=1.55$; $p>0.05$). Bu sonuca göre, öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı tutumlarının eğitim durumuna göre değişiklik göstermediği söylenebilir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Gerçekleştirilen araştırmada, sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeyleri cinsiyet, çalıştığı kurum, kıdem ve eğitim durumları açısından incelenmiştir. Çalışmanın katılımcı grubu sınıf öğretmenleriyle sınırlıdır. Araştırma sonucunda uzaktan eğitime karşı tutum düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği görülürken, öğretmenlerin çalıştıkları kurumların da uzaktan eğitimle ilgili tutumu etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuç Ağır (2007), Çelik ve Uzunboylu (2015), Kışla (2005), Kocayığit ve Uşun (2020) ve Yıldız (2016) tarafından yapılan araştırmalarda cinsiyetin uzaktan eğitime yönelik tutumu etkilemediğine dair elde edilen sonuçlar ile tutarlılık göstermektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda cinsiyetin uzaktan eğitime karşı tutumu etkileyen faktörler olmadığı ifade edilebilir.

Ayrıca bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime karşı tutumlarının çalışılan kuruma göre farklılık gösterip göstermediği de incelenmiştir. Öğretmenlerin devlet okulunda çalışmasının uzaktan eğitime karşı daha olumlu bir tutum sergilediklerini göstermiştir. Ancak bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir. Buna göre sınıf öğretmenlerinin çalıştıkları kurumların uzaktan eğitime karşı tutum üzerinde etkili olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ağır (2007) tarafından yapılan çalışmada da benzer sonuca ulaşılmıştır.

Bununla birlikte araştırmada sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime karşı tutum düzeylerinin mesleki kıdeme göre farklılaşp farklılaşmadığı da incelenmiştir ve bir farkın bulunmadığı anlaşılmıştır. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre uzaktan eğitime karşı tutumları değişmemektedir. Elde edilen bu sonuç Ağır (2007) ve Kocayığit ve Uşun (2020) farklı branşlardaki ilköğretim öğretmenleriyle gerçekleştirdikleri çalışmalarda sunulan mesleki kıdemin uzaktan eğitime yönelik tutumlarını farklılaştırdığı sonucu ile tutarlılık göstermektedir.

Araştırmada sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime karşı tutum düzeylerinin eğitim durumuna bağlı olarak değişip değişmediği de incelenmiştir. Analiz sonucunda yüksek lisanstan mezun olan öğretmenlerin ön lisans ve lisanstan mezun olan öğretmenlere göre uzaktan eğitim karşısındaki tutum puanları yüksek tespit edilmiştir. Ancak bulunan fark istatistiksel olarak anlamlı değildir. Buna göre sınıf öğretmenlerinin eğitim durumlarının uzaktan eğitime yönelik tutum üzerinde etkili olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ağır (2007) ve Kocayığit ve Uşun (2020) tarafından yapılan çalışmada da benzer şekilde eğitim düzeyine göre fark olmadığı bulunmuştur.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar ile uzaktan eğitime yönelik öğretmen tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmanın sonucunda bulunan verilere göre öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı olumsuz fikirlerini yok etmek gerekmektedir. Öğretmenlerin güncel teknolojileri kullanmalarını sağlamak için daha çok etkinlik oluşturulmalıdır. Hizmet içi eğitimlerle teknoloji kullanımlarında

fırsat eşitliği sağlanmalıdır. Hem devlet okulları hem de özel okullarda çalışan öğretmenlerin eğitimde iyi örnekler sunmalarına fırsat verilmeli, bu sayede her iki okul türünde çalışan öğretmenlerin uzaktan eğitimde kullanılan araçlar ve onların dezavantajları hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanabilir. İlkokullarda (özel ve devlet okulları) öğretmen paylaşımlarını, eğitimlerini sistemli bir hâle getirecek projelere yer verilmelidir. Öğretmenleri yetiştiren eğitim fakültelerindeki öğrencilere deneyimleri sorularak yolunda giden/gitmeyen uygulamaların tartışılması için fırsat verilebilir.

Yazarların Katkı Oranı

Birinci yazarın katkı oranı % 60 ikinci yazarın katkı oranı % 40'dir.

Çıkar Çatışması

Yazarlar arasında çıkar çatışması oluşturabilecek herhangi bir durum olmadığını beyan ederiz.

Açıklama: Bu çalışma Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tarafından 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılında Tezsiz Yüksek Lisans Programında bitirme projesi olarak kabul edilmiştir.

Kaynaklar

- Ağır, F. (2007). *Özel okullarda ve devlet okullarında çalışan ilköğretim öğretmenlerinin uzaktan eğitime karşı tutumlarının belirlenmesi* (Yüksek Lisans Tezi), Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.
- Alakoç, Z. (2001). Genel olarak uzaktan öğretim ve konuya öğretim üyelerinin bakış açıları. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3, 403-413.
- Bozkurt, A., Üzümcü, N. E., Erdoğan, E., ve Gümüş, S. (2019). Uzaktan eğitim ve dijital kitaplar. *Dijital kitap teknolojisi*, 93-111.
- Celik, B., ve Uzunboylu, H. (2015). High school students' attitudes towards distance education: comparative study. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 197, 292-297.
- Gujjar, A. A., Akhlaque education programme in Pakistan. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 8(4), 152-171., M., & Hafeez, R. (2007). A Study of student's attitude towards distance teacher
- Horzum, M. B. (2003). *Öğretim elemanlarının internet destekli eğitime yönelik düşünceleri: sakarya ili örneği*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- İşman, A. (1998). *Uzaktan eğitim*. Sakarya: Değişim Yayınları.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi, kavramlar, ilkeler, teknikler*. Beşinci Basım. Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık.
- Keegan, D. (1998). The two modes of distance education. *Open Learning: The Journal of Open, Distance and e-Learning*, 13(3), 43-47.
- Keegan, D. (2005). (Ed.) *Theoretical principles of distance education*. USA: Routledge.
- Keegan, D. (2013). *Foundations of distance education*. London: Routledge.
- Kınık, A. M. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye'deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, 21, 73-94.

- Kışla, T. (2005). *Üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik tutumları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Kocayığit, A. & Uşun, S. (2020). Milli eğitim bakanlığına bağlı okullarda görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumları (Burdur ili örneği) . *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi* , 8 (23), 285-299.
- Kumari, S. (2018). Open and distance education system and learner support services: An introduction. In: Ajana (eds). *Technology for efficient learner support services in distance education*. Springer, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-13-2300-3_1.
- Maushak, N. J., ve Ellis, K. A. (2003). Attitudes of graduate students toward mixed-medium distance education. *Quarterly Review of Distance Education*, 4(2), 129-41.
- Okçu, A. ve Ağır, F., (2006). İlköğretimde çalışan öğretmenlerin internet kullanımına karşı tutumlarının belirlenmesi. *7. Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi Özetler Kitabı*, 288, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Pala, F. K. (2006). *Uzaktan eğitim için eğitim yönetim sistemi ana modülünün hazırlanması*. (Yayımlanmamış Yüksek lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Turgut, M. ve Yenilmez, K. (2011). İlköğretimde web tabanlı matematik eğitimine ilişkin lisansüstü öğrencilerin görüşleri. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education (TURCOMAT)*, 2(2), 121-139.
- Sabancı, B., (2005). *İlköğretimde görev yapan branş öğretmenlerinin internet kullanma durumları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Simonson, M., Schlosser, C., ve Hanson, D. (1999). Theory and distance education: A new discussion. *The American Journal of Distance Education*, 13(1), 60-75.
- Ural, O. (2007). Attitudes of graduate students toward distance education, educational technologies and independent learning. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 8(4), 34-43.
- Yıldız, S. (2016). Pedagojik formasyon eğitimi alan öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik tutumları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*.

Extended Abstract

Introduction

Advances in technology have made it necessary to differentiate in the field of education as in other fields. In terms of personal development, the concept of lifelong learning is being used more and more in professional development, so the desire for continuity in education is increasing. The reason for the development of innovations in education-teaching methods and educational technologies is the need for education. Thus, new developments in technology and changing methods come together and cause change in education. The most important factors causing changes in education are; The increase in the student population, the need for education of all kinds of student profiles, globalizing health problems, the desire to meet the education needs of people in this field because the work intensity requires personal development throughout their lives. Distance education is the reason why it is preferred because it provides the advantage of flexibility in time and space. In this research, the change of teachers' attitudes towards distance education according to gender, seniority and institution were examined. In this direction, the aim of the research is to reveal how the attitudes of classroom teachers towards distance education change according to various variables. For various reasons, it is important to implement distance education, the development of technology, the adaptation of teachers to this evolving change in technology, and to know how to behave towards new technologies. In order for distance education to be implemented effectively, it is necessary to first determine the attitude of teachers towards this technology.

Method

In this study, the survey model was used in this study, which was conducted to determine the attitude levels of primary school teachers towards distance education. The study group of the research consists of 118 classroom teachers selected according to the convenience sampling in the 2020-2021 academic year. In this study, Distance Education Attitude Scale developed by Ağır (2007) was used. The data were collected online, taking into account the pandemic conditions. In the analysis of data; attitude levels towards distance education; t test and variance analysis were used to find out whether primary school teachers differ according to their gender, seniority, educational status and the institutions they work for.

Findings

In order to examine the differences in the attitudes of the teachers participating in the research towards distance education depending on gender and school type, t-test was used for independent groups. In the comparison made by gender, it was seen that the attitude scores of female and male teachers were close to each other and the difference was not significant. In the comparison made according to the type of school the teachers work in, the attitude scores of teachers working in private schools are higher than those working in public schools, but the difference is not significant. In addition, the differentiation of attitudes according to teachers' seniority and educational status was examined with the ANOVA test. In the comparison made in terms of professional seniority, it is seen that the attitude scores of the teachers who have experience between 0-5 and 6-10 years are higher than the others, but the difference is not significant. In the comparison made according to educational status, the attitude of postgraduate teachers was higher than those of undergraduate and associate degree graduates, but the difference was not significant.

Conclusion, Discussion and Recommendations

As a result of the research, it was concluded that the teachers' gender, the institutions where the teachers work did not affect the attitude towards distance education. In the study of Soft and Kiyici (2004), it was concluded that teachers' attitudes towards computers were positive. Again, in the study conducted by Pala (2006), it was determined that teachers had a positive attitude towards educational technologies. In Horzum's (2003) study, which examined the opinions of lecturers on Internet-supported education, it was revealed that lecturers were positive towards Internet-supported education. It has been concluded that teachers do not consider distance education and the relation of this field

with educational technology too much or they evaluate distance education in a way that is disconnected from formal education. Therefore, it can be said that educational technology is insignificant against distance education. This result may be due to the fact that teachers do not see distance education as an alternative education to face-to-face education, but they think that this education can only be taken in a supportive way. In addition, in this study, the fact that teachers worked in a public school showed that they had a more positive attitude towards distance education. However, this difference is not statistically significant. Accordingly, it was concluded that the institutions where primary school teachers work do not have an effect on the attitude towards distance education.

In addition, in the study, whether the level of primary school teachers' attitudes towards distance education differs according to professional seniority was also examined and it was understood that there was no difference. Teachers' attitudes towards distance education do not change with their professional seniority. In the study, whether the level of primary school teachers' attitudes towards distance education also changed depending on the education level was examined. As a result of the analysis, it was determined that the attitude scores of the teachers who graduated from master's degree towards distance education were higher than those who graduated from associate and undergraduate degrees. However, the difference found is not statistically significant. Accordingly, it was concluded that the educational status of primary school teachers did not have an effect on the attitude towards distance education. According to the data found at the end of the study, it is necessary to eliminate the negative ideas of teachers towards distance education. More activities should be created to enable teachers to use up-to-date technologies. Equality of opportunity should be ensured in the use of technology through in-service training. Teachers working in institutions should be given the opportunity to present good examples in education, so that it can be shared about the tools used in distance education and their disadvantages.